

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون سلام
پوهنځی کمپیوتر ساینس
دیپارتمنت کمپیوتر ساینس

گزارش مرور دوره دیپارتمنت کمپیوتر ساینس

مقدمه

دیپارتمنت کمپیوتر ساینس پوهنځی کمپیوتر ساینس پوهنتون سلام به عنوان یکی از دیپارتمنت‌های تخنیکي حرفه و همچنان تأثیرگذار در حوزه علوم تکنالوجی و عصری همگام با هوش مصنوعی، پوهنځی کمپیوتر ساینس از بدرتأسیس خویش در سال 1390 تا اکنون، در پرتو دیدگاه و مأموریت پوهنتون، مسئولیت تربیه نیروی انسانی مسلکی، توانمند و متعهد و همچنان پاسخ‌گویی به نیازهای علمی و تخصصی جامعه را به گونه دوامدار به عهده داشته است. این دیپارتمنت با فراهم‌سازی برنامه‌های علمی معیاری و متناسب با تحولات علمی و مقتضیات بازار کار، در راستای ارتقای ظرفیت‌های علمی و توسعه و رشد فراگیر تکنالوجی کشور عزیزمان تلاش نموده است، در راستای تأمین و ارتقای کیفیت آموزشی و نهادینه‌سازی اصل بهبود مستمر، مرور دوره‌ای برنامه علمی دیپارتمنت کمپیوتر ساینس که در اواخر سال 1401 راه‌اندازی گردیده بود. این روند با هدف سنجش میزان دستاوردها، شناسایی چالش‌ها، ارزیابی وضعیت موجود و ارائه راهکارهای علمی و عملی به منظور بهبود کیفیت آموزش، پژوهش و خدمات علمی به اجرا گذاشته شده است. در جریان این مرور، وضعیت عمومی دیپارتمنت در محورهای اساسی مختلف مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است که شامل سطح کیفیت تدریس و یادگیری، فعالیت‌های علمی و پژوهشی، ارزیابی عملکرد استادان و محصلان، برنامه‌های ارتقای ظرفیت اعضای کادر علمی، میزان تطبیق پلان‌های عملیاتی و رعایت معیارهای تضمین کیفیت می‌باشد. یافته‌های این بررسی می‌تواند به عنوان مبنای برنامه‌ریزی‌های اصلاحی و تصمیم‌گیری‌های آینده، در راستای ارتقای کیفیت و مؤثریت برنامه علمی دیپارتمنت کمپیوتر ساینس مورد استفاده قرار گیرد.

۱- فعالیت‌های ریسرچ و تحقیقات

دیپارتمنت کمپیوتر ساینس پوهنځی کمپیوتر ساینس در راستای تقویت علمی و تحقیقی و توسعه عملی، فعالیت‌های گسترده‌ای را در بخش تحقیقات و مطالعات علمی روی دست گرفته است. اعضای کادر علمی این دیپارتمنت با چاپ مقالات علمی در ژورنال‌های معتبر ملی و بین‌المللی، اشتراک و ارائه مقالات در کنفرانس‌های علمی و برگزاری ورکشاپ‌ها و سمینارهای تحقیقی، سهم مؤثری در ارتقای سطح علمی و گسترش دانش تخصصی ایفا نموده‌اند. همچنان محصلان دیپارتمنت کمپیوتر ساینس به گونه عملی و علمی به انجام نگارش مونوگراف‌های علمی و مشارکت در برنامه‌ها و فعالیت‌های تحقیقاتی تشویق گردیده‌اند. تا مهارت‌های تحقیقاتی و تفکر انتقادی در آنان تقویت گردد. در راستای ارتقای کیفیت تحقیقات، استفاده از نرم‌افزارهای تخصصی تحقیقاتی و تحلیلی از جمله Bit.ai, Connected papers, R Discovery, litmaps در مضامین مرتبط با تحقیق و روش‌شناسی علمی مورد تأکید قرار گرفته و به صورت عملی تطبیق گردیده است. این اقدامات در مجموع نشان‌دهنده تعهد دیپارتمنت کمپیوتر ساینس به توسعه فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی و ارتقای کیفیت آموزش و پژوهش مطابق معیارهای اکادمیک و تضمین کیفیت می‌باشد.

۲- تضمین کیفیت دیپارتمنت کمپیوتر ساینس

دیپارتمنت کمپیوتر ساینس با همکاری نزدیک کمیته تضمین کیفیت پوهنځی کمپیوتر ساینس، موفق گردیده است تا تمامی معیارهای یازده‌گانه تضمین کیفیت وزارت تحصیلات عالی را به صورت مؤثر و جامع تطبیق نماید. اسناد و مدارک مرتبط با ارزیابی‌های خودی، ارزیابی جریان تدریس، ارزیابی

استادان توسط دیپارتمنت، ارزیابی دیپارتمنت و پوهنخی توسط محصلان و استادان و گزارشات پلان‌های عملیاتی و انکشافی و همچنین اسناد مربوط به اعتباردهی را به صورت منظم در دوسیه های دیپارتمنت نگهداری و مستندسازی نموده است. در همین راستا، تطبیق پلان‌های عملیاتی، برگزاری جلسات ارزیابی، اشتراک در ورکشاپ‌های آگاهی‌دهی در خصوص معیارهای تضمین کیفیت و موفقیت در عبور از مرحله سوم مطابق چک‌لیست جدید، از جمله دستاوردهای مهم و قابل توجه این دیپارتمنت محسوب می‌گردد. این اقدامات نشان‌دهنده تعهد دیپارتمنت کمپیوتر ساینس به ارتقای مستمر کیفیت آموزشی، تحقیقاتی و اداری مطابق استانداردهای ملی و بین‌المللی است.

۳- نصاب و کریکولم معیاری

دیپارتمنت کمپیوتر ساینس پوهنخی کمپیوتر ساینس پوهنتون سلام، از بدو تأسیس الی اکنون نظر به مارکیت و نیاز جامعه و رشد دوامدار تکنالوجی در صدد تغییر متواتر نصاب خویش بوده. با این حال، در سال‌های اخیر، به منظور به‌روزرسانی و درج موضوعات جدید و رشد شگفت‌انگیز هوش مصنوعی، این نصاب مطابق با معیارهای ملی و منطقه‌ای بازنگری و اصلاح گردیده است. در این راستا، با تطبیق کورس‌پالیسی‌های معیاری، پلان‌های انفرادی تدریس، پلان‌های بهبود تدریس، بازنگری جامع نصاب درسی، استفاده از روش‌های نوین تدریس و نظارت دقیق بر کیفیت آموزشی، گام‌های مؤثری در جهت ارتقای معیاری برنامه‌ها برداشته شده است، همچنین، دیپارتمنت کمپیوتر ساینس به صورت منظم سمینارها و وبینارهای علمی و آموزشی را در بخش‌های مختلف برگزار می‌نماید که از آن جمله می‌توان به روش تحقیق، مقاله‌نویسی، روش‌های نوین تدریس، هوش مصنوعی اشاره کرد. این اقدامات موجب ارتقای مهارت‌های علمی و عملی محصلان و تقویت تعامل علمی استادان و محصلان شده است. نتایج ارزیابی‌های 2 سال اخیر نشان می‌دهد که رضایت محصلان از کیفیت تدریس و تعامل استادان در سطح بسیار مطلوب قرار دارد. به‌طور مشخص، اوسط پاسخ‌های مثبت محصلان در پرسشنامه‌های ارزیابی کیفیت تدریس در سال 1403 بیش از 90 درصد بوده است که نشان‌دهنده تعهد علمی استادان و وجود فضای آموزشی سالم و انگیزه‌بخش در پوهنخی کمپیوتر ساینس می‌باشد. نظریات محصلان و فارغان، که از طریق پرسشنامه‌های توزیع‌شده جمع‌آوری شده است، نشان‌دهنده دیدگاه مثبت نسبت به کیفیت تدریس و متن نصاب تحصیلی می‌باشد. پیشنهادات عمده شامل:

- افزایش مضامین عملی و کاهش مضامین غیرمسلکی
- استفاده مزید از تکنالوجی‌های مدرن در تدریس
- افزایش دوره‌های کارآموزی و برنامه‌های تحقیقاتی

این پیشنهادات بیانگر تعهد دیپارتمنت به ارتقای کیفیت آموزش، تقویت مهارت‌های علمی و عملی محصلان و ارتقای اشتغال فارغان مطابق با نیازهای علمی و حرفه‌ای و همچنان بازار کار کشور است.

۴- پیشرفت محصلان و فارغان

آمارهای سال‌های اخیر نشان می‌دهد که درصد ارتقای محصلان در تمام سمسرها به بیش از ۷۰ درصد رسیده و سطح حضور و مشارکت محصلان در فعالیت‌های صنفی و علمی به طور پیوسته افزایش یافته است. همچنین، تعداد فارغان دیپارتمنت کمپیوتر ساینس در سال 1402 نسبت به سال‌های 1401، 1400 و 1399 افزایش چشمگیری داشته است. در بخش استخدام و کارآموزی، دیپارتمنت با عقد تفاهمنامه‌های همکاری با ادارات و مؤسسات داخلی و شرکت‌های خصوصی مانند: GSP، Cyber Trust، و زارت مخابرات و همچنان معنیت امور جوانان زمینه آموزش علمی و تسهیل مسیر کارایی محصلان را فراهم نموده است. شایری از فارغان این دیپارتمنت در نهادهای دولتی و خصوصی به عنوان کارمندان رسمی و متخصصین کمپیوتر و ای تی جذب شده‌اند و برخی دیگر موفق به ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر گردیده‌اند.

۵- پیشنهادات هیأت مورو دوره‌ای برای دیپارتمنت و پوهنخی کمپیوتر ساینس

با توجه به محتوای گزارش مرور دوره‌ای، و وضعیت فعلی سال 1401 دیپارتمنت کامپیوتر ساینس در کل رضایت‌بخش ارزیابی گردیده است. هیأت مرور پیشنهاد می‌نماید که با به‌روزرسانی مستمر نصاب درسی، اخذ کلستر دیپارتمنت و تدوین پلان استراتژیک پنج‌ساله پوهنچی، دیپارتمنت مذکور بتواند فعالیت‌های خود را به‌صورت مؤثر، مستمر و هدفمند ادامه دهد.

۶- پاسخ دیپارتمنت کامپیوتر ساینس به پیشنهاد ها

دیپارتمنت کامپیوتر ساینس سعی و تلاش می‌ورزد تا کمبودی‌های پیشنهاد شده نهاد را تکمیل نماید و همچنان در سال 1401 رشد کمی و کیفی برای برنامه‌های علمی خویش انجام دهد. و در چهار سال دیگر نظر به رشد چشمگیر گیر تکنالوجی و نیاز بازار کار و همچنان معیار های اکادمیک محصلین ممتازی را به جامعه تقدیم نموده تا بتواند طبق این اصل به قله های موفقیت نایل گردد.

۷- نتیجه گیری

مرور دوره‌ای سال 1401 نشان می‌دهد که دیپارتمنت کامپیوتر ساینس پوهنچی کامپیوتر ساینس، با تکیه بر تعهد علمی استادان، همکاری رهبری پوهنچی و تلاش مستمر محصلان، موفق شده است گام‌های ارزشمندی در مسیر رشد و توسعه علمی بردارد.

از جمله شاخص‌ترین دستاوردهای این دوره می‌توان به موارد زیر اشاره کرد.

- انطباق نصاب تحصیلی با نیازهای بازار کار
- ارتقای سطح تحقیق و آموزش عملی
- افزایش کیفیت تدریس

دیپارتمنت کامپیوتر ساینس متعهد است که با برنامه‌ریزی علمی و منظم، در راستای تحقق اهداف استراتژیک پوهنچی کامپیوتر ساینس و پوهنتون سلام، به تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد برای آینده کشور ادامه دهد. همچنین، با توجه به محتوای گزارش مرور دوره‌ای، وضعیت دیپارتمنت کامپیوتر ساینس در مجموع قناعت‌بخش ارزیابی شده و هیأت مرور دوره‌ای پیشنهاد کرده است که فعالیت‌های دیپارتمنت مذکور به‌صورت مؤثر و مستمر ادامه یابد.

با احترام

میر محمد نعیم "سادات"

آمریت دیپارتمنت کامپیوتر ساینس